

Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 200401333-/CWE

Vår ref: */05/HO/*

Dato: 14.03.05

Vedr. høring om ny lov om planteforedlerrett

Det vises til brev fra Landbruks- og Matdepartementet datert 12.01.05 vedr. høring om forslag til ny lov om planteforedlerrett. Agrokonsult ønsker å gi følgende kommentarer:

Vedr. §10. Søknaden

En som søker om planteforedlerrett plikter å opplyse om sortens opphav. Brudd på denne opplysningsplikten gir ikke grunnlag for avslag på søknaden, men kan straffes etter straffelovens §166. Her åpnes det for en høyst betenkelig praksis, hvor det nærmest aksepteres at søkeren unnlater å oppfølge sine forpliktelser mot at han betaler en bot av en viss størrelse. Dersom foredleren ønsker å unndra informasjon om sortens opphav, er det klart at søkeren kalkulerer størrelsen av en mulig bot opp mot potensiell samlet foredleravgift for sorten.

Vedr. §8. Rett til dyrking av en beskyttet sort og plikt til å betale vederlag

Bestemmelsen om fritak for å betale avgift for de som dyrker i begrenset omfang synes uklar, men oppfattes slik:

- En jordbruker som dyrker 190 dekar korn av en beskyttet sort er fritatt fra å betale avgift.
- En jordbruker som dyrker 190 dekar korn av en beskyttet sort, og i tillegg 20 dekar av en ikke beskyttet sort, må derimot betale avgift for såkornet til de 190 dekar.

Et arealbasert fritak må gjelde for alle dersom det ikke skal oppfattes som urettferdig, d.v.s. at fritaket for å betale avgift må gjelde for de første 200 dekar uavhengig av hvor stort totalt areal som dyrkes. Vår oppfatning er imidlertid at det bør være fritatt for avgift å bruke eget såkorn.

Generelle betraktninger

Argumentet om at foredleravgift bare skal gjelde nye sorter, og at gardbrukerne fortsatt kan bruke eget såkorn av eldre sorter, er ikke et godt forsvar for innføring av den nye loven. Enhver gardbruker, også de som i hovedsak bruker eget såkorn, kjøper nytt såkorn med visse års mellomrom. Dette er for å få såkorn som er uten innblanding av andre sorter, såkorn som er reint for sjukdomssmitte m.m. Når nytt såkorn skal kjøpes inn, er imidlertid bonden prisgitt det sortsutvalget som såvareforretningen til enhver tid har, og såvareforretningene vil neppe opprettholde såkornproduksjon av eldre sorter særlig lenge etter at nye og beskyttede sorter er kommet på markedet. Dermed kan gardbrukerne raskt bli tvunget til å kjøpe nye og avgiftsbelastede sorter, og står uten det valget som forsvarerne av det nye lovforslaget påstår at de har.

Innføring av avgift for bruk av egenavlet formeringsmateriale vil stride mot den hevdvunne rettigheten enhver har på dette området. Det vil derfor også bidra til at folk mister respekten for bestemmelsene, og at folk dermed bryter bestemmelsene. En slik undergravelse av folks rettsoppfatning er generelt betenkelig.

Konklusjon

På ovennevnte bakgrunn foreslås det at

1. brudd på opplysningsplikten gir grunnlag for avslag på søknaden (§10).
2. bruk av eget formeringsmateriale fritas for avgift, enten ved at det defineres som et ikke-kommersielt formål (§7 pkt 1), eller ved endring av §8, likeledes at opplysningsplikten i §9 bortfaller.

Vennlig hilsen
Agrokonsult AS

Helge Oskarsen